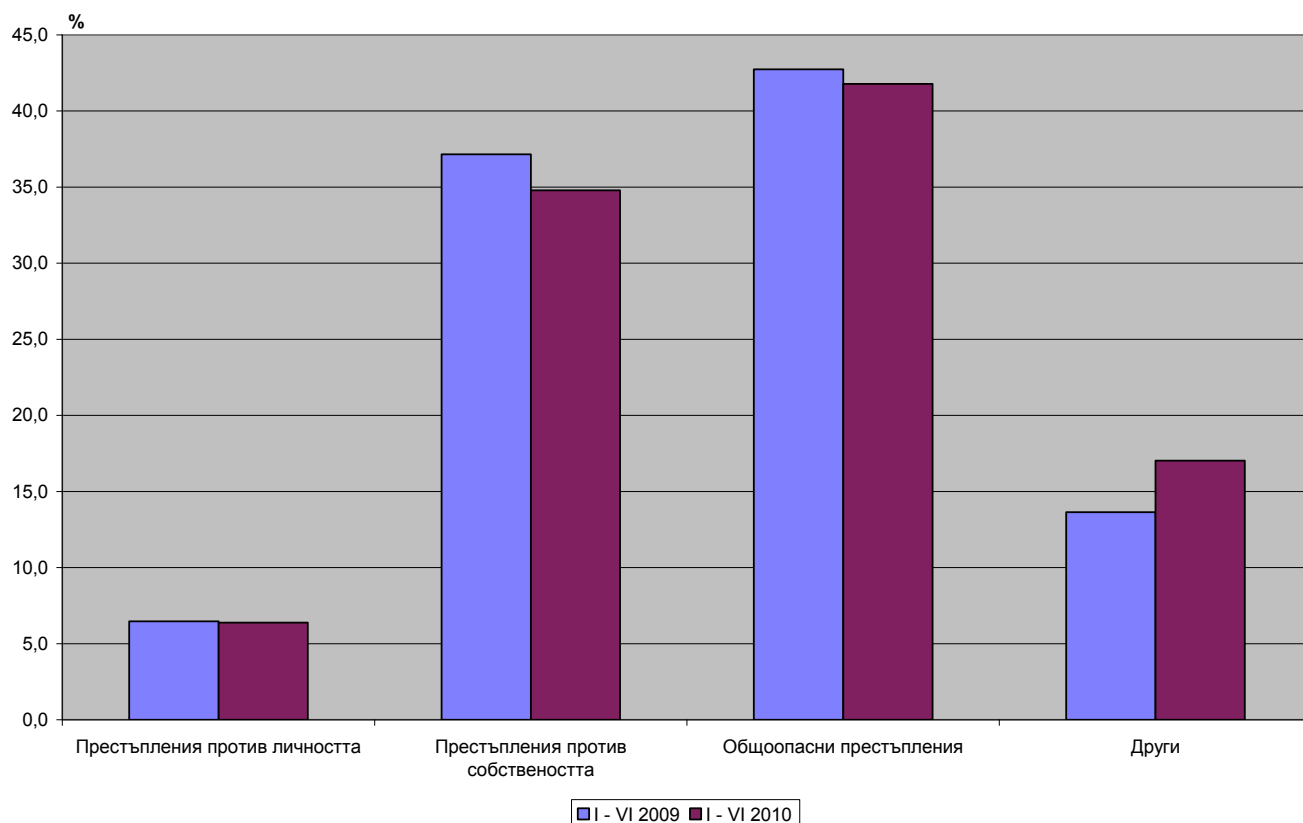

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШИЛИ С ОСЪЖДАНЕ, И ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПРЕЗ ПЪРВОТО ШЕСТМЕСЕЧИЕ НА 2010 ГОДИНА

По предварителни данни на Националния статистически институт през първото шестмесечие на 2010 г. с осъдителна присъда са приключили делата за 14 656 извършени престъпления, което е с 1.4% по-малко спрямо съответното шестмесечие на 2009 година. Броят на осъдените лица с влезли в сила присъди е 15 930, като в сравнение със същия период на 2009 г. се наблюдава намаление с 3.4%. Ефективна осъдителна присъда е наложена на 10 749 лица (67.5% при 68.4% през шестмесечието на предходната година). Условно са осъдени 5 181 лица, като техният дял спрямо предходното шестмесечие се увеличава с 0.9 процентни пункта (табл. 3).

Осъдените лица на възраст 14 - 17 години съставляват 7.4% от всички осъдени лица и достигат 1 179. Спрямо шестмесечието на предходната година се отбелязва намаление с 23.6%.

Фиг. 1. Структура на престъпленията, завършили с осъждане, по глави от Наказателния кодекс през първото шестмесечие на 2009 и 2010 година

С най-голям брой и относителен дял в съвкупността на наказаната престъпност са **общоопасните престъпления**¹. През първото шестмесечие на 2010 г. са завършили с осъждане 6 125 общоопасни престъпления, което е с 3.6% по-малко спрямо съответното шестмесечие на

¹В общоопасните престъпления се включват престъпленията, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и против околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други общоопасни престъпления.

www.nsi.bg

предходната година. Делът на тези престъпления в наказаната престъпност е 41.8%, което е със 0.9 пункта по-малко спрямо първото полугодие на 2009 година. Броят на осъдените лица за тези престъпления е 6 000, или 37.7% от всички осъдени лица. Спрямо първото шестмесечие на 2009 г. се наблюдава намаление на осъдените лица за общоопасни престъпления с 4.4%.

◆ Наказаните престъпления по транспорта и съобщенията са 5 040, като спрямо съответното шестмесечие на 2009 г. намаляват с 8.0%. Осъдените лица за тези престъпления са 4 953. Те съставляват 82.6% от общия брой на осъдените лица за общоопасни престъпления. Този брой намалява с 8.3% спрямо съответното шестмесечие на 2009 г., когато осъдените лица са 5 403.

◆ През първото шестмесечие на 2010 г. се наблюдава увеличение на броя на наказаните престъпления, свързани с наркотични вещества² - съответно от 439 на 651, или с 48.3%. Осъдените лица са 638, или с 43.4% повече в сравнение с първото полугодие на 2009 година.

Броят на наказаните **престъпления против собствеността**³ е 5 099. Техният дял в наказаната престъпност е 34.8% (при 37.2% през първото шестмесечие на 2009 г.). Осъдените за тези престъпления са 6 457 и те съставляват 40.5% от общия брой на осъдените лица.

◆ За кражба на имущество са завършили с осъждане 3 623 престъпления. Осъдените лица за кражди са 4 863 (с 12.2% по-малко спрямо първото полугодие на 2009 година).

◆ През първото шестмесечие на 2010 г. са осъдени 603 лица за извършени 487 грабежа. В сравнение с първото шестмесечие на 2009 г. се наблюдава увеличение съответно с 13.1 и 9.9%.

Наказаните **престъпления против личността**⁴ са 937, или 6.4% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Броят на осъдените лица за тези престъпления достига 922. Спрямо първото шестмесечие на 2009 г. е налице намаление на престъпленията и на осъдените лица съответно с 2.5 и 3.0%.

◆ При осъдените лица за убийство и опит за убийство се наблюдава намаление с 16.9%. Осъдени са 64 лица (при 77 лица през първото полугодие на 2009 г.).

◆ Осъдените лица за изнасилване (довършено и опит) се увеличават с 1.4%, като през първото шестмесечие на 2010 г. достигат 74 лица.

През първото шестмесечие на 2010 г. се наблюдава увеличение в броя на лицата, осъдени за **престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система**. Броят на осъдените лица за този вид престъпления достига 64, което е с 28.0% повече спрямо първото шестмесечие на 2009 година.

Осъдените лица за извършени престъпления **против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции**, се увеличават с 27.9% спрямо първото полугодие на 2009 г., като достигат 789.

◆ С 12.4% се увеличават и престъпленията, завършили с осъждане, за незаконно преминаване през граница, а при осъдените лица за този вид престъпление увеличението е с 27.7%.

◆ Осъдените лица, извършители на подкупи, се увеличават със 73.0%, а наказаните престъпления се увеличават със 71.1%.

²В престъпленията, свързани с наркотици, се включват: производството, преработването, придобиването, притежаването, разпространението, превозването, държането, пренасянето и други.

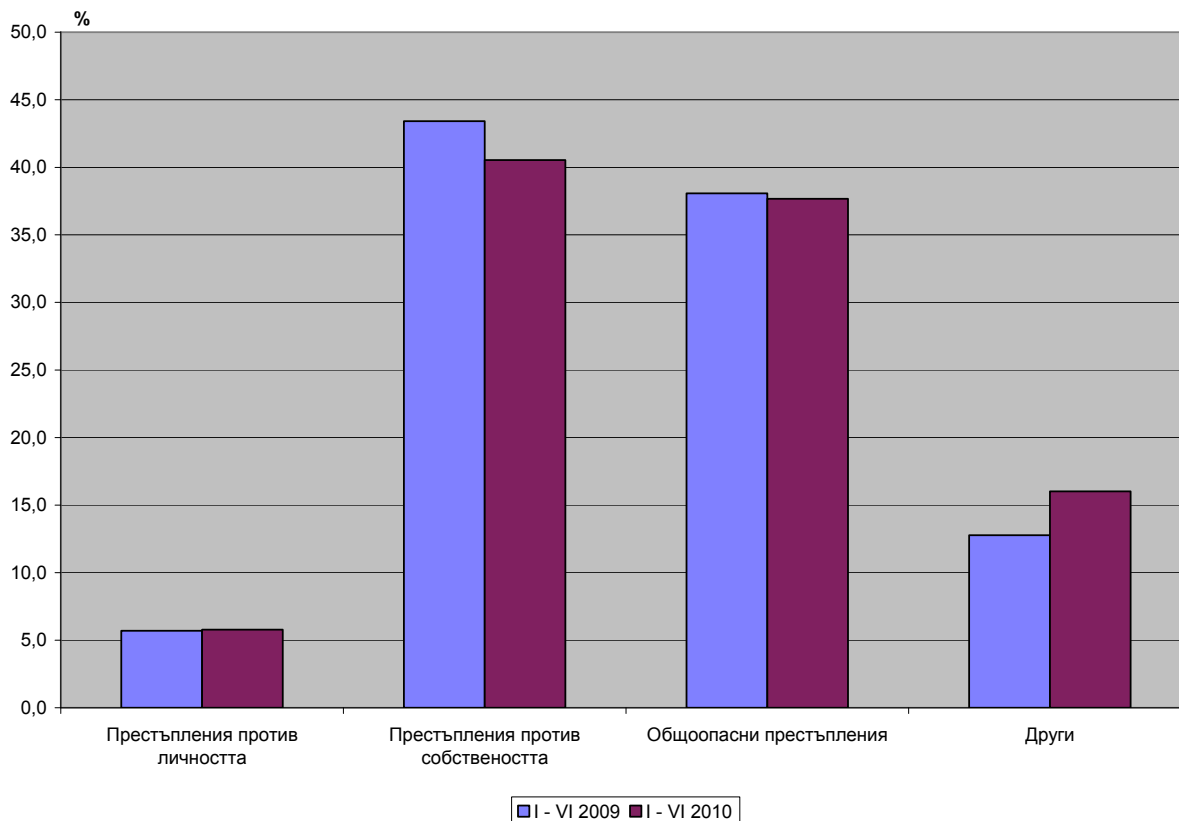
³Престъпленията против собствеността включват: кражба и грабеж на имущество, присвоявания, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

⁴В престъпленията против личността се включват следните престъпления: убийство, телесна повреда, злепоставяне, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, издаване на чужда тайна, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

www.nsi.bg

Увеличение се констатира и при осъдените лица за извършени **документни престъпления** - с 24.8% (осъдени 418 лица), за **престъпления против стопанството** - с 22.1% (осъдени 570 лица), за **престъпления против реда и общественото спокойствие** - с 18.5% (осъдени 359 лица), и за **престъпления против брака, семейството и младежта** - с 12.1% (осъдени 231 лица).

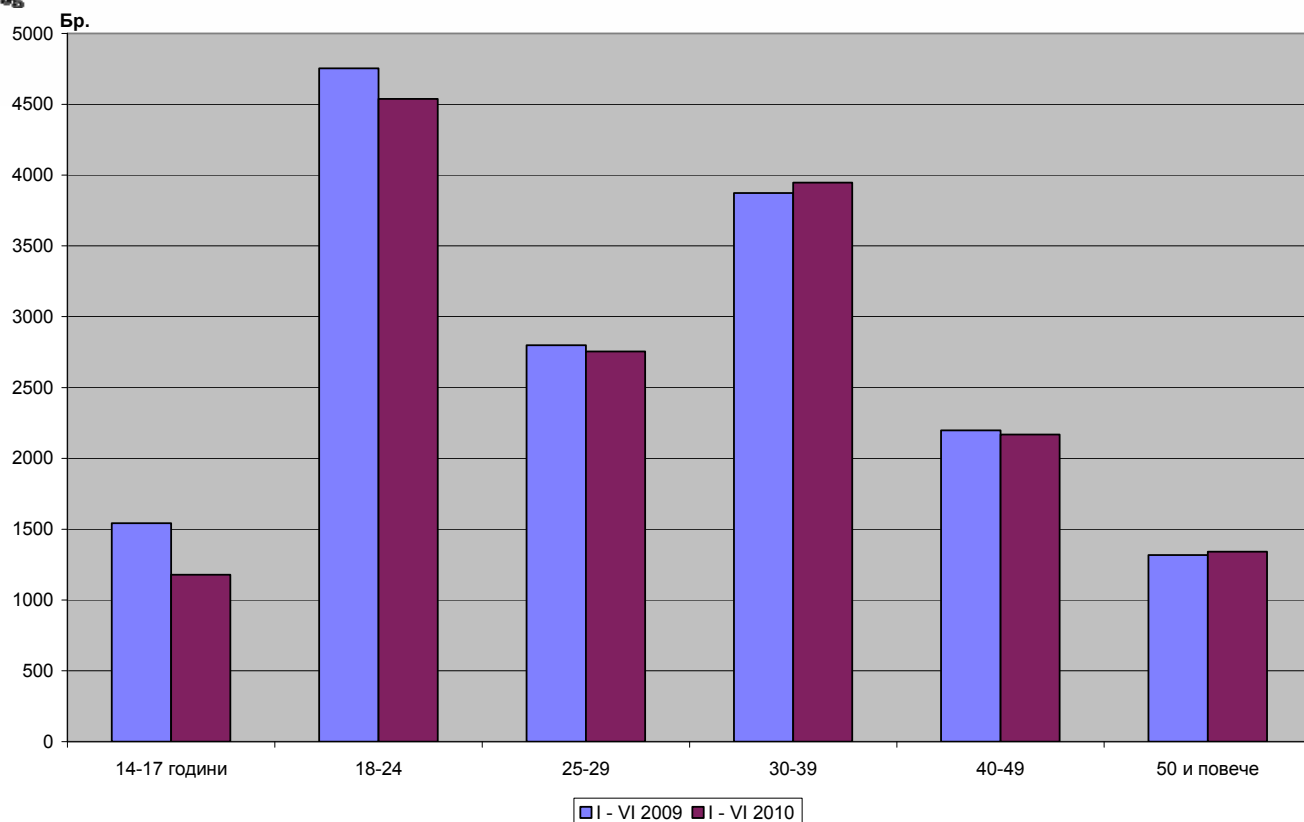
Фиг. 2. Структура на осъдените лица по глави от Наказателния кодекс през първото шестмесечие на 2009 и 2010 година

Разпределението на осъдените лица през първото шестмесечие на 2010 г. **по пол и възраст** е следното:

- ◆ Броят на осъдените мъже е 14 960, или 93.9% от общия брой на осъдените лица. Спрямо предходното полугодие броят на осъдените мъже намалява с 3.8%;
- ◆ Осъдените жени са 970 с относителен дял 6.1%, като спрямо първото шестмесечие на 2009 г. се наблюдава увеличение с 4.6%;
- ◆ Осъдените лица на възраст 18 – 24 години са 4 539 (28.5%);
- ◆ Осъдените лица на възраст 30 – 39 години са 3 948 (24.8%);
- ◆ Осъдените лица на възраст над 40 години са 3 510 (22.0%);
- ◆ Осъдените на възраст 25 – 29 години са 2 754 (17.3%);
- ◆ Осъдените лица на възраст 14 – 17 години са 1 179, като те съставляват 7.4% от общия брой на осъдените лица.

www.nsi.bg

Фиг. 3. Брой осъдени лица по възраст през първото шестмесечие на 2009 и 2010 година

Осъдени лица по наложени наказания

Лицата, осъдени на лишаване от свобода, са 8 488, или 53.3% от всички осъдени лица (през първото шестмесечие на 2009 г. този относителен дял е 51.6%).

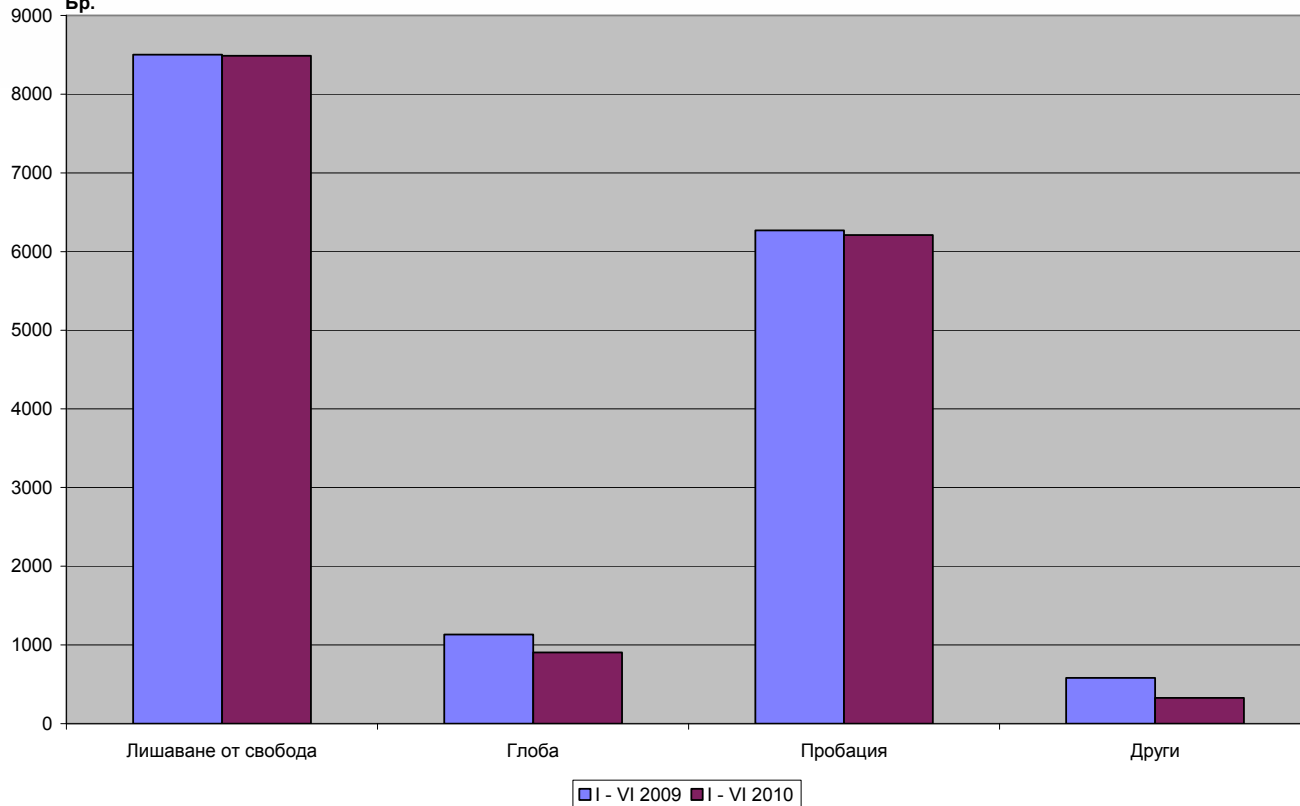
С най-голям брой и относителен дял са осъдените на лишаване от свобода до 6 месеца – 4 385 лица (51.7%) и на лишаване от свобода от 6 месеца до 1 година – 2 223 лица (26.2%).

Наказанието пробация е наложено на 6 209 лица (39.0%). С глоба са наказани 905 лица, или 5.7% от общия брой на осъдените лица.

www.nsi.bg

Бр.

Фиг. 4. Брой осъдени лица по наложени наказания през първото шестмесечие на 2009 и 2010 година

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Статистическите данни за наказаната престъпност са на базата на шестмесечни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдението е дейността на районните и окръжните съдилища по наказателните дела от общ, частен и административен характер. От 1998 г. е включена и информация за дейността на военните съдилища. Не е включена информация за резултатите от дейността на Върховния касационен съд.

Единици на наблюдение са престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица с влезли в сила присъди.

В броя на престъпленията и осъдените лица за дадена отчетна година се включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година.

В броя на обвиняемите лица се включват осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица на някакво наказание, включително и условно осъдените.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно, или повече лица.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години. Непълнолетните са навършили 14 години, но ненавършили 18 години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Повече информация и данни за наказаната престъпност могат да бъдат намерени в интернет сайта на НСИ – <http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=25>.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблица 1

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШИЛИ С ОСЪЖДАНЕ, И ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПРЕЗ ПЪРВОТО ШЕСТМЕСЕЧИЕ НА 2009 И 2010 ГОДИНА¹

Вид на престъплението	2009			2010		
	шестмесечие					
	I			I		
	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица		престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	
		общо	в т.ч. непълнолетни		общо	в т.ч. непълнолетни
Общо²	14863	16486	1543	14656	15930	1179
в това число:						
Престъпления против личността	961	951	96	937	922	54
от тях:						
Умишлено убийство (довършено и опит)	72	77	1	64	64	3
Причиняване на телесна повреда	464	498	63	487	505	33
Разврат	187	171	23	151	144	11
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	71	73	3	69	74	5
Престъпления против брака, семейството и младежта	199	206	1	245	231	1
Престъпления против собствеността	5523	7155	1237	5099	6457	927
от тях:						
Кражба	4021	5540	1042	3623	4863	778
Грабеж	443	533	126	487	603	114
Присвояване	88	94	-	68	66	-
Измама	279	297	13	289	321	6
Изнудване	21	23	2	36	39	1

Унищожаване и повреждане на имущество	336	331	31	346	320	19
Престъпления против стопанството	371	467	11	511	570	8
в т.ч. против митническия режим (контрабанда)	35	65	-	50	62	-
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	56	50	-	71	64	-
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	579	617	19	682	789	12
в това число:						
Незаконно преминаване през граница	378	408	13	425	521	8
Превеждане през граница	36	48	1	45	59	-
Подкуп	38	37	-	65	64	-
Документни престъпления	391	335	6	507	418	4
Престъпления против реда и общественото спокойствие	320	303	22	357	359	15
в т.ч. хулиганство	268	246	19	292	283	14
Общопасни престъпления	6352	6276	145	6125	6000	152
от тях:						
Палеж	40	39	2	39	40	1
Незаконно производство, притежаване и използване на оръжие, взривове и боеприпаси	211	188	1	238	197	2
Престъпления по транспорта и съобщенията	5477	5403	51	5040	4953	56
Противозаконно отнемане на МПС	161	178	60	131	149	55

Престъпления, свързани с наркотици	439	445	26	651	638	35
Военни престъпления	25	27	-	35	31	-

¹С влезли в сила присъди.

²Вкл. осъдените лица за престъпления,
извършени в чужбина.

**ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПО ПОЛ И ВЪЗРАСТ ПРЕЗ ПЪРВОТО
ШЕСТМЕСЕЧИЕ НА 2009 И 2010 ГОДИНА¹**

Пол и възраст	(Брой)	
	2009	2010
	шестмесечие	
	I	I
Общо²	16486	15930
Мъже	15559	14960
Жени	927	970
Непълнолетни лица (14 - 17 г.)	1543	1179
Мъже	1468	1128
Жени	75	51
Пълнолетни лица над 18 г.	14943	14751
Мъже	14091	13832
Жени	852	919
18-24	4754	4539
Мъже	4530	4330
Жени	224	209
25-29	2800	2754
Мъже	2642	2614
Жени	158	140
30-39	3874	3948
Мъже	3649	3685
Жени	225	263
40-49	2197	2169
Мъже	2050	1996
Жени	147	173
50 и повече	1318	1341
Мъже	1220	1207
Жени	98	134

¹С влезли в сила присъди.

²Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПО НАЛОЖЕНИ НАКАЗАНИЯ ПРЕЗ ПЪРВОТО ШЕСТМЕСЕЧИЕ НА 2009 И 2010 ГОДИНА ¹

Наложени наказания	(Брой)	
	2009	2010
	шестмесечие	
	I	I
Общо²	16486	15930
в т.ч. условно осъдени	5215	5181
Лишаване от свобода - общо	8504	8488
До 6 месеца	4657	4385
От 6 месеца до 1 година	2086	2223
От 1 до 3 години	1499	1572
От 3 до 5 години	160	197
От 5 до 10 години	63	75
От 10 до 15 години	26	15
Над 15 години	13	21
Доживотен затвор	-	3
Доживотен затвор без замяна	1	-
Глоба	1132	905
Пробация	6270	6209
Други	579	325

¹С влезли в сила присъди.

²Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.